

Р.Й.КРАВЦІВ
наук, професор
зав.каф. вет.-с
Я.І.КИРИЛІВ
Р.П.ПАРАНЯ

І.Г.БЕРЕЗА –
Й.М.БЕРКО –
М.В.БРИК – д
В.Ю.ВУДМА
В.Г.ГАЛАНЕ
М.В.ГЛАДІЙ
В.М.ГУНЧАК
ветеринарної
Д.Ф.ГУФРІЙ
ветеринарної
М.В.ДЕМЧУК
М.І.ДОЛШНІ
Г.В.ДРОНИК
А.О.ДРУЖИН
В.І.ЗАВІРЮХ
О.Я.ЗАХАРІВ
Г.В.ЗВЕРЄВА
В.І.ЄЛЕЙКО –
Г.І.КАЛАЧНИ
підвищення пр
О.І.КАНЮКА
М.В.КОЗАК –
В.С.КОНОНЕ
Р.Б.КУХАР –
І.В.МАМЧАК
Й.Л.МЕЛЬНИ
І.Р.МИХАСЮ
М.Ф.ПАДУРА
М.І.ПАШЕЧКО
С.І.ПОПЕРЕЧ
К.В.СЕКРЕТА
В.І.СКОРОХІД
А.М.СТАДНИ
П.З.СТОЛЯРЧ
В.Г.СТОЯНОВ
В.І.ТЕРЕК – д
П.П.УРБАНОВ
Є.М.ФОРНАЛ
С.П.ХОМИН –
Б.Р.ЦІЖ – д-р
З.Є.ЩЕРБАТ
І.З.ЩУР – д-р
М.Д.ЯНКІВ – д

Всі статті
відповідного пр
Статті написан
відповідного пр
Рекомендов
Адреса редак
Свідчення

ISBN 966-559-1

Diergeneeskunde. 1998, 123: 6, 180-183.

15. Bogalarda bovine herpes virus tip 1 (BHV-1) enfeksiyonunun serolojik ve virolojik olarak arastirilmesi (Investigation of bovine herpesvirus 1 (BHV-1) infection by serological and virological methods in bulls) /Yavru S., Simsek A., Ozturk F. // Veteriner Bilimleri Dergisi. 1998, 14: 2, 101-110.

16. Deteccion de anticuerpos frente a IBR y BVD en ciervos ibericos (Cervus elaphus hispanicus) de la provincia de caceres que conviven con ganado vacuno en regimen extensivo (Detection of antibodies to IBR and BVD in Iberian deer (Cervus elaphus hispanicus) in Caceres province (Spain), where cattle are kept under extensive husbandry) /Prieto L., Gil M.C., Roy T.J. //VIII jornadas sobre produccion animal, 11-13 May 1999, Zaragoza, Spain. Tomo I (1999). ITEA Produccion Animal. 1999, 20: 1, 399-400.

17. Seroprevalence of selected viral infections in a population of beluga whales (Delphinapterus leucas) in Canada. /Mikaelian I., Tremblay M.P., Montpetit C. et al //Veterinary Record. 1999, 144: 2, 50-51.

Summary

EPIZOOTOLOGICAL FEATURES OF DIFFUSION OF A CONTAGIOUS RHINOTRACHEITIS OF THE LARGE CATTLE

E.V. Volosjanko

Data of the world literature about epizootological features diffusion of a contagious rhinotracheitis of the large cattle are resulted.

УДК 619:616.36

СТАН ГЕПАТОБІЛІАРНОЇ СИСТЕМИ У КОНЕЙ ПРИ АЛКАЛОЇДОМІКОТОКСИКОЗІ

В.І. Головаха, В.І. Левченко

Білоцерківський державний аграрний університет, м. Біла Церква

О.Є. Галатюк

Інститут епізоотології УААН, м. Рівне

При отруєнні алкалоїдами чорнокореня лікарського та афлатоксином В₁ у коней виникають стійкі зміни печінки запального та дистрофічного характеру, які спричиняють гіперпротеїнемію, гіпербетаглобулінемію та підвищення активності індикаторних ферментів.

Ключові слова: алкалоїдомікотоксикоз, афлатоксин В₁, гепатобіліарна, гіперпротеїнемія, гіпербетаглобулінемія, ферменти, холестаз, цироз, чорнокорінь лікарський.

Вступ. Однією з важливих галузей тваринництва є конярство, значення якого виросло останнім часом завдяки суттєвим змінам в аграрному секторі економіки. Утім, економічні негаразди останніх років призвели до погіршення умов утримання і годівлі племінного ядра цієї галузі, що й сприяло

поширенню різних захворювань. Досить небезпечними серед них є алкалоїдомікотоксикози. Найчастіше в останні десятиріччя реєструються афлатоксикоз [1, 2] та отруєння чорнокоренем, що містить алкалоїди: циногросин, циногросейн, консоїдин [3, 4]. Ці захворювання супроводжуються порушенням функцій та структури багатьох систем організму, зокрема гепатобіліарної [5]. Тому основною метою нашої роботи було вивчення функціонального стану печінки у коней при хронічному алкалоїдомікотоксикозі.

Матеріал і методи. Дослідження проводилися на конях чистокровної та української верхових порід, яким впродовж тривалого часу згодовували сіно еспарцету, засмічене чорнокоренем лікарським, та уражену грибами соломом, що містила близько 11,3 мг/кг афлатоксину В₁.

Проводили морфологічне (еритроцити, лейкоцити) та хімічне (загальний білок, білкові фракції, білірубін, сечовина, активність ферментів – АСТ, АЛТ і ГГТ) дослідження крові через 3–4 місяці після згодовування уражених кормів.

Результати досліджень. Захворювання виникло у січні 1997 р. на Деркульському кінному заводі і тривало впродовж 10-ти місяців. На основі клінічних, гематологічних, біохімічних, хіміко-токсикологічних, морфологічних та патологоанатомічних досліджень був поставлений діагноз – хронічний алкалоїдомікотоксикоз з розвитком некротичних процесів у внутрішніх органах (особливо печінці та нирках). За цей період вибуло близько 70 % коней [4].

Після хвороби у тварин виявлені істотні зміни “білої” крові. Якщо загальна кількість лейкоцитів не відрізнялася від величин у здорових коней і становила $7,18 \pm 0,15$ Г/л, то видовий склад їх значно змінився. Зокрема, у тварин виявили нейтропенію (паличкоядерних $2 \pm 0,3$ %, сегментоядерних нейтрофілів $44 \pm 1,4$ %), лімфоцитоз та моноцитопенію. Ці зміни є показником ураження гранулоцитарного ростка кісткового мозку і зниження захисних сил організму.

Зміни гепатобіліарної системи були досить стійкими і виявлялися нами навіть через декілька місяців після припинення токсичної дії афлатоксину В₁ та алкалоїдів чорнокореня лікарського. Першим і досить істотним індикатором змін було підвищення активності амінотрансфераз (АСТ і АЛТ) та гамма-глутамілтрансферази (ГГТ).

Активність АСТ у тварин в середньому по групі становила $3,52 \pm 0,06$ ммоль/л, що значно вище, ніж у клінічно здорових конематок у найбільш напружений період жеребності (8–9 місяців – $3,25 \pm 0,07$ ммоль/л) та молодняку річного віку ($3,2 \pm 0,07$). Слід зазначити, що у 50 % тварин активність її перевищувала середню по групі, досягаючи в окремих випадках 5,4 ммоль/л.

Активність іншої амінотрансферази (АЛТ) теж була високою – $0,6 \pm 0,06$ ммоль/л, що удвічі більше, ніж у клінічно здорових тварин. У 36,4 % тварин її активність коливалася від 0,72 до 1,48 ммоль/л.

Р.Й.КРАВЦІВ –
наук, професор,
зав.каф. вет.-сан.
Я.І.КИРИЛІВ –
Р.П.ПАРАНЯК –

І.Г.БЕРЕЗА – д-р
Й.М.БЕРКО – д-р
М.В.БРИК – д-р
В.Ю.ВУДМАСК
В.Г.ГАЛАНЕЦЬ
М.В.ГЛАДІЙ –
В.М.ГУНЧАК –
ветеринарної ме
Д.Ф.ГУФРІЙ –
ветеринарної ме
М.В.ДЕМЧУК –
М.І.ДОЛІШНІЙ
Г.В.ДРОНИК –
А.О.ДРУЖИНІН
В.І.ЗАВІРЮХА
О.Я.ЗАХАРІВ –
Г.В.ЗВЕРЄВА –
В.І.СЛЕЙКО – д-р
Г.І.КАЛАЧНЮК
підвищення про
О.І.КАНЮКА –
М.В.КОЗАК – д-р
В.С.КОНОНЕНІ
Р.Б.КУХАР – ка
І.В.МАМЧАК –
Й.Л.МЕЛЬНИК
І.Р.МИХАСЮК
М.Ф.ПАДУРА –
М.І.ПАШЕЧКО
С.І.ПОПЕРЕЧН
К.В.СЕКРЕТАР
В.І.СКОРОХІД
А.М.СТАДНИК
П.З.СТОЛЯРЧУ
В.Г.СТОЯНОВС
В.І.ТЕРЕК – д-р
П.П.УРБАНОВІ
Є.М.ФОРНАЛЬ
С.П.ХОМИН –
Б.Р.ЦІЖ – д-р
З.Є.ЩЕРБАТІЙ
І.З.ШУР – д-р
М.Д.ЯНКІВ – д-р

Всі статті
відповідного пр
Статті написані
відповідного пр
Резюме
Адреса редакції
Свідчення

ISSN 966-559-1

Збільшення активності амінотрансфераз у значної частини перехворілих на хронічний алкалоїдомікотоксикоз коней свідчить про значні ураження цитозольної і мітохондріальної структур гепатоцитів. Окрім синдрому цитолізу, у коней встановлений внутрішньопечінковий холестаз, що підтверджується високою активністю холестатичного ферменту – ГГТ, яка в середньому становила $0,65 \pm 0,06$ мккат/л, що майже удвічі вище, ніж у клінічно здорових коней. У 57,7% коней її активність була більшою за середню ($0,66 - 1,21$ мккат/л).

У перехворілих тварин змінюється білковий склад крові. Вміст загального білка в сироватці крові становив у середньому $79,4 \pm 1,2$ г/л, тобто був на верхній межі норми (80 г/л). Високий вміст білка зумовлений насамперед тим, що у 42,4 % коней розвивалася гіперпротеїнемія ($81,7 - 93,2$ г/л), яка є результатом подразнення токсинами імунокомпетентних клітин моноклеарної системи, і, як наслідок, високим вмістом β -глобулінів, концентрація яких у коней становила $19,3 \pm 0,76$ г/л (24,2 % від загального білка). У 30,3 % тварин концентрація їх перевищувала максимальну норму, досягаючи інколи 27,4 г/л (35,2 %). Тривала гіперпротеїнемія, гіпербетаглобулінемія та гіперферментемія зумовлені розвитком у печінці запально-дистрофічних процесів з наступним розвитком цирозу, що підтверджується гіпергаммаглобулінемією.

Захворювання спричинює зниження детоксикаційної і сечовиноутворювальної функцій печінки, які навіть через декілька місяців не відновлюються у 12,1 % коней.

Висновки. При хронічному алкалоїдомікотоксикозі у коней розвиваються стійкі патологоанатомічні зміни гранулоцитарного ростка кісткового мозку, що проявляється нейтро- і моноцитопенією.

Захворювання спричинює тяжкі дистрофічні та некротичні зміни у гепатобіліарній системі. Структура печінки не відновлюється у частини тварин навіть через 3–4 місяці після припинення токсичної дії на організм афлатоксину В₁ та алкалоїдів чорнокореня лікарського. Підтвердженням цього є висока активність індикаторних ферментів печінки, гіперпротеїнемія та гіпербетаглобулінемія.

Проведені дослідження дають підстави зробити висновок, що алкалоїдомікотоксикози у коней супроводжуються значними змінами гепатобіліарної системи, які залишаються досить тривалий час після клінічного одужання. Тому таким тваринам (особливо на племінних фермах) обов'язково слід застосовувати гепатовідновлювальну терапію.

Література

1. Костин В.В. Микотоксикозы лошадей // Профилактика микотоксикозов животных. – М., 1985. – С. 229–242.
2. Angsubhakorn S., Poomvises P., Roonruen K. Aflatoxicosis of horses // G.Amer.Veter.med.Assn., 1981. – Vol. 178, № 3. – P. 118–123.

3. Зайцева Л.Д. Отравление лошадей ядовитыми растениями // *Болезни лошадей: Справочник*. – К., 1992. – С. 92–97.

4. Алкалоїдомікотоксикоз коней / Г.О.Хмельницький, О.К.Ситник, О.Е.Галатюк і ін. // *Вет.медицина України*. – 1998. – № 9. – С. 40–41.

5. Отруєння великої рогатої худоби чорнокоренем лікарським / В.Левченко, Г.Щуревич, В.Влізло та ін. // *Вет.медицина України*. – 1997. – № 2. – С. 26–27.

Summary

CONDITION HEPATOBILIARNAE OF A SYSTEM FOR THE EQUINES AT ALKALOIDOMYCOTOXICOSIS

V.Golovacha, V.Levchenko, O.Galatiuk

At a venenating with alkaloids blackradical medicinal and aflatoxin B₁ the equines have nonperishable changes of a liver inflammatory and dystrophy of nature, which one result in a hyperproteinemia, hyperbetaglobulinemia and enhancement of activity of display enzymes.

УДК 619:616.995.1

ВПЛИВ СТРОНГІЛОЇДОЗНО-СТРОНГІЛЯТОЗНОЇ ІНВАЗІЇ НА ГЕМАТОЛОГІЧНІ ТА ІМУНОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ОВЕЦЬ

О.Б. Грицик

Інститут епізоотології УААН, м. Рівне, Україна

При визначенні гематологічних та імунологічних показників у інвазованих стронгілоїдозно-стронгілятозним асоціатом гельмінтів овець встановлено зменшення у крові числа формених елементів і вмісту загального білку та імуноглобулінів у сироватці крові, що свідчить про імунодепресивний вплив цього асоціату на організм овець. Виявлені збільшення вмісту агранулоцитів, активізація Т-системи імунітету та достатньо висока фагоцитарна активність на фоні зменшення загального вмісту лейкоцитів вказує на активізацію організмом інвазованих тварин додаткових механізмів захисту для подолання інвазії.

Ключові слова: вівці, гельмінти, стронгілоїдоз, стронгілятози, інвазія, імунітет, гематологічні показники, фагоцитоз.

Стронгілоїдоз та стронгілятози є одними з найпоширеніших інвазій у овець (1,4). Ці гельмінти дуже часто утворюють асоціат, який реєструється у 60–70% овець. Параитування такого асоціату гельмінтів у організмі тварини, міграція інвазійних личинок повинні впливати на основні гематологічні та імунологічні показники хазяїна. Він, у свою чергу повинен адекватно реагувати на інвазію за рахунок включення механізмів, спрямованих на її подолання або локалізацію. Враховуючи те, що більша кількість антгельмінтних препаратів крім дії на паразитів має безпосередній вплив на організм